

WYMAGANIA EDUKACYJNE NIEZBĘDNE DO UZYSKANIA POSZCZEGÓLNYCH ŚRÓDROCZNYCH I ROCZNYCH OCEN Z JĘZYKA POLSKIEGO W KLASIE VI

Na daną ocenę obowiązują ucznia również wymagania na wszystkie oceny niższe oraz te, które należało spełnić we wcześniejszych latach. Każdy uczeń zobowiązany jest przeczytać wszystkie obowiązujące lektury i znać ich treść. Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, którego wyniki nie osiągają poziomu wymagań koniecznych, w związku z tym nie jest w stanie, nawet z pomocą nauczyciela, wykonać zadań o niewielkim stopniu trudności. Brak wiedzy i umiejętności wyklucza osiągnięcie nawet minimalnego postępu.

Sprawności	Wymagania				
	ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
	UCZEŃ				
I. Kształcenie literackie i kulturowe	<ul style="list-style-type: none"> określa elementy świata przedstawionego, rozpoznaje i nazywa bohatera (główny, drugoplanowy, epizodyczny, tytułowy) formułuje pytania na wskazany temat rozpoznaje rodzaje literackie zna pojęcie <i>fikcja literacka</i> 	<ul style="list-style-type: none"> prezentuje bohaterów i narratora w sposób ogólny, rozróżnia narrację pierwszoosobową i trzecioosobową buduje zróżnicowane pytania do tekstu wymienia podstawowe cechy rodzajów literackich i rozróżnia podstawowe gatunki poszczególnych rodzajów. dostrzega fikcyjny charakter świata przedstawionego w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje bohatera na podstawie jego wypowiedzi oraz innych postaci, a także narratora, wskazuje funkcje narratora w tekście wykorzystuje informacje z tekstu do tworzenia pytań wskazuje cechy gatunków literackich: baśń, legenda, bajka, hymn, przypowieść, mit, opowieść, nowela wyjaśnia, na czym polega fikcja realistyczna 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje bohatera, nazywa jego cechy i przeżycia, ocenia zachowanie, charakteryzuje również sposób prowadzenia narracji tworzy uporządkowany zestaw pytań zna i rozpoznaje odmiany powieści i opowiadania, np. obyczajowa, przygodowa, detektywistyczna, fantastycznonaukowa, fantasy wyjaśnia na czym polega fikcja realistyczna i fantastyczna 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia swoją opinię na temat bohatera właściwie dobranymi argumentami, określa temat i myśl główną utworu komentuje sytuacje przedstawione w utworze, odwołując się do ogólnie przyjętych norm życia społecznego wyjaśnia różnice między poszczególnymi rodzajami, gatunkami literackimi, zwraca uwagę w prezentacji bohaterów na ich realistyczny lub

	<ul style="list-style-type: none"> wypowiada się na temat poprawności języka w życiu codziennym zna pojęcie <i>reklama</i> wie, czym jest slogan reklamowy i rozumie jego funkcję, odczytuje intencję wypowiedzi reklamowej 	<ul style="list-style-type: none"> uczestniczy w dyskusji na temat wyrazów obcych i zapożyczonych odróżnia informacje od wypowiedzi oceniających odczytuje znaczenie wybranych haseł reklamowych, identyfikuje tekst jako komunikat reklamowy, wskazuje niektóre środki językowe występujące w reklamie 	<ul style="list-style-type: none"> dobiera trafne argumenty w dyskusji używa ze zrozumieniem i we właściwym kontekście słowa reklama, rozpoznaje związki frazeologiczne i przysłowia w hasłach reklamowych , tworzy tekst o charakterze reklamowym. 	<ul style="list-style-type: none"> operuje słownictwem związanym z reklamą, rozpoznaje aluzje literackie w hasłach reklamowych, rozróżnia i wskazuje środki perswazji, rozumie ich funkcje. 	<p>fantastyczny charakter</p> <p>tworzy slogany reklamowe, wykorzystując swobodnie konteksty kulturowe</p>
--	---	---	---	--	--

Sprawności	Wymagania				
	ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
	UCZEŃ				
	<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcia: nadawca i odbiorca wiersza, wyodrębnia obrazy poetyckie w utworze, określa nastrój wiersza wypowiada się na temat budowy utworu, dostrzega relacje między częściami tekstu: tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie, odróżnia w tekście informacje ważne od drugorzędnych, opowiada o wydarzeniach fabuły opisuje fabułę i bohaterów komiksu czyta ze zrozumieniem różne teksty kultury 	<ul style="list-style-type: none"> określa osobę mówiącą w tekście i opisuje jej uczucia, potrafi wymienić i nazwać podstawowe środki stylistyczne, rozpoznaje elementy rytmizujące tekst rozumie pojęcia: tytuł, podtytuł, motto, puenta, punkt kulminacyjny i rozpoznaje je w tekście, ustala kolejność zdarzeń i rozumie ich wzajemną zależność, odróżnia dialog od monologu zna definicję komiksu, opisuje miejsca akcji poszczególnych fragmentów komiksu identyfikuje wypowiedź jako tekst informacyjny, publicystyczny, reklamowy 	<ul style="list-style-type: none"> potrafi wskazać w tekście wszystkie środki stylistyczne, takie jak: epitet, porównanie, przenośnię, wyraz dźwiękonaśladowczy, zdrobnienie, zgrubienie, uosobienie, ożywienie, pytanie retoryczne, apostrofę oraz operuje pojęciami: rym, rytm, wers, strofa, refren wskazuje wątek główny i wątki poboczne charakteryzuje komiks jako tekst kultury, wskazuje na charakterystyczne dla niego cechy wyszukuje w tekście informacje różnego typu, cytuje fragmenty tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia znaczenie obrazów poetyckich, charakteryzuje podmiot liryczny, określa tematykę i problematykę utworu, dokonuje odczytania tekstu poprzez przekład intersemiotyczny (np. rysunek), zna pojęcie sytuacja liryczna wyjaśnia tytuł utworu, nadaje tytuły wątkom, wie, co to retrospekcja wskazuje na motywy wykorzystane w komiksie klasyfikuje tekst jako publicystyczny, informacyjny, reklamowy lub popularnonaukowy 	<ul style="list-style-type: none"> objaśnia znaczenie dosłowne oraz przenośne w tekstach poetyckich, przedstawia własne rozumienie utworu i je uzasadnia, stosuje środki stylistyczne w swojej wypowiedzi, analizuje budowę wiersza rozumie powiązania między częściami utworu dramatycznego (akt, scena) porównuje sposób przedstawienia bohaterów w tekście i na ilustracji, rozumie swoistość tekstów przynależnych do literatury i sztuk plastycznych potrafi wskazać różnice między literaturą piękną a np. publicystyką

	<ul style="list-style-type: none"> • świadomie i z uwagą odbiera filmy, spektakle wypowiada się na temat dzieła, omawia wrażenia artystyczne • samodzielnie korzysta z informacji zawartych w słowniku ortograficznym, słowniku języka polskiego oraz wyrazów bliskoznacznych zna funkcję słownika poprawnej polszczyzny 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie swoistość tekstów kultury przynależnych do literatury, teatru, filmu, muzyki, sztuk plastycznych i audiowizualnych • korzysta ze słownika wyrazów obcych zna budowę słownika poprawnej polszczyzny wyszukuje hasła w słowniku poprawnej polszczyzny 	<p>wyodrębnia elementy składające się na spektakl teatralny, stosuje podstawowe terminy charakterystyczne dla danej dziedziny sztuki i słownictwo wyrażające stosunek odbiorcy wobec dzieła sztuki</p> <ul style="list-style-type: none"> • korzysta ze słownika poprawnej polszczyzny • wykorzystuje treści słownikowe do wykonania ćwiczeń 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie, czym jest adaptacja utworu literackiego, wskazuje na różnice między tekstem literackim a jego adaptacją, przyporządkowuje różne środki wyrazu do właściwych dziedzin sztuki • korzysta z różnych typów słowników – odpowiednio do potrzeb 	<p>przedstawia w oryginalny sposób różnice między odmiennymi tekstami kultury, porównuje np. dzieło poetyckie z malarskim, wskazuje podobieństwa i różnice</p> <ul style="list-style-type: none"> • sprawnie posługuje się słownikiem poprawnej polszczyzny, korzystając swobodnie ze skrótów, odsyłaczy i innych informacji
--	--	--	--	---	---

Sprawności	Wymagania				
	ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
	UCZEŃ				
II. Kształcenie językowe i ortografia	<ul style="list-style-type: none"> uczeń pracuje nad poprawnością ortograficzną, zna i stosuje podstawowe reguły ortograficzne, zna zasady dotyczące użycia przecinka w zdaniu pojedynczym i złożonym, stara się je stosować korzysta ze słownika ortograficznego 	<ul style="list-style-type: none"> uczeń stara się stosować zasady ortograficzne i interpunkcyjne, korzysta ze słownika ortograficznego 	<ul style="list-style-type: none"> uczeń zapisuje poprawnie większość wyrazów zgodnie z regułami ortograficznymi 	uczeń zna reguły ortograficzne i interpunkcyjne i pisze poprawnie	<ul style="list-style-type: none"> stosuje reguły pisowni i pisze poprawnie pod względem ortograficznym, poprawnie używa również znaków interpunkcyjnych: kropki, przecinka, znaku zapytania, wykrzyknika, cudzysłowu, dwukropka, średnika, nawiasu

Sprawności	Wymagania				
	ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
	UCZEŃ				
	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje czasownik wśród innych części mowy rozpoznaje w tekście formy liczb, czasów, osób, rodzajów gramatycznych czasownika rozpoznaje nieosobowe formy czasownika rozpoznaje niektóre czasowniki dokonane i niedokonane wskazuje w tekście czasowniki w stronie czynnej i w stronie biernej 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy formy liczby pojedynczej i mnogiej czasownika tworzy formy różnych czasów czasownika odmienia czasownik przez osoby i rodzaje wskazuje w tekście bezokoliczniki oraz formy nieosobowe zakończone na <i>-no, -to</i> poprawnie stosuje formy czasowników dokonanych i niedokonanych w różnych czasach zna pojęcia <i>czasowniki przechodnie</i> i <i>czasowniki nieprzechodnie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> przekształca formy osobowe czasownikówna bezokoliczniki i odwrotnie odpowiednio do przyjętego celu przekształca formy osobowe czasowników na formy nieosobowe zakończone na <i>-no, -to</i> i odwrotnie odpowiednio do przyjętego celu poprawnie i celowo używa czasowników dokonanych i niedokonanych odróżnia czasowniki przechodnie od nieprzechodnich poprawnie i celowo stosuje formy strony czynnej i biernej czasownika 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje poprawnie i celowo różne formy gramatyczne czasowników funkcjonalnie stosuje czasowniki dokonane i niedokonane w swoich wypowiedziach używa form strony biernej i czynnej czasownika dla uzyskania jednoznaczności treści wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę oraz umiejętności językowe dotyczące znaczenia i odmiany czasowników oraz zasad ich pisowni

Sprawności	Wymagania				
	ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
	UCZEŃ				
	<ul style="list-style-type: none"> dostrzega trudności w odmianie wybranych czasowników użytych w ćwiczeniach rozpoznaje formy trybu oznajmującego, rozkazującego i przypuszczającego <p>zna zasady akcentowania wyrazów w formie trybu przypuszczającego</p>	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie odmienia większość czasowników tworzy formy trybu oznajmującego, rozkazującego i przypuszczającego <p>stara się stosować zasady akcentowania wyrazów w formie trybu przypuszczającego</p>	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie odmienia czasowniki przekształca zdania, wykorzystując różne formy trybu czasownika poprawnie akcentuje większość czasowników w formie trybu przypuszczającego 	<ul style="list-style-type: none"> korzysta ze słownika poprawnej polszczyzny w celu ustalenia poprawności językowej trudnych form czasowników funkcjonalnie stosuje różne formy trybu czasownika w swoich wypowiedziach poprawnie akcentuje czasowniki w formie trybu przypuszczającego 	<p>Sprawnie posługuje się słownikiem poprawnej polszczyzny</p> <ul style="list-style-type: none"> wykorzystuje twórczo i funkcjonalnie zdobytą wiedzę na temat trybów czasownika <p>bezbłędnie akcentuje czasowniki w formie trybu przypuszczającego</p>
	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje w zdaniach zaimek zwrotny <i>się</i> zna konstrukcje językowe z zaimkiem zwrotnym <i>się</i> 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje formy zaimka zwrotnego <i>się</i> w sytuacjach typowych 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje różnice między czasownikami z zaimkiem <i>się</i> i bez niego poprawnie stosuje zaimek zwrotny <i>się</i> 	<p>omawia funkcje zaimka zwrotnego <i>się</i> w różnych konstrukcjach składniowych</p>	<ul style="list-style-type: none"> używa funkcjonalnie czasowników z zaimkiem zwrotnym <i>się</i> w sytuacjach nietypowych
	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje rzeczownik wśród innych części mowy 	<ul style="list-style-type: none"> odróżnia rzeczowniki własne od pospolitych 	<p>zapisuje poprawnie większość rzeczowników własnych i pospolitych</p>	<ul style="list-style-type: none"> zapisuje poprawnie rzeczowniki własnej pospolite 	<p>Funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę dotyczącą odmiany rzeczowników</p>

Sprawności	Wymagania				
	ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
	UCZEŃ				
	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje formy liczb, przypadków i rodzajów rzeczownika, identyfikuje jako rzeczowniki wyrazy oznaczające rzeczy, które mają cechę określoną zapomocą liczb, np. <i>setka</i>, <i>ósemka</i>, dostrzega trudności w odmianie niektórych rzeczowników 	<p>zna podział na rzeczowniki własne, pospolite, żywotne, nieżywotne, osobowe, nieosobowe</p> <ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje rzeczowniki oznaczające cechy i nazywające czynności zna rzeczowniki odmieniające się tylko w liczbie pojedynczej lub tylko w liczbie mnogiej 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje rzeczowniki żywotne i nieżywotne, własne, pospolite, osobowe, nieosobowe odmienia na dwa sposoby rzeczowniki typu <i>oko</i>, <i>ucho</i> – w zależności od znaczenia tworzy poprawne formy większości rzeczowników o trudnej odmianie 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje wiedzę o rzeczownikach osobowych i nieosobowych w odmianie rzeczownika wykorzystuje wiedzę o zmianach w temacie w odmianie niektórych rzeczowników 	<p>twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę i umiejętności językowe dotyczące znaczenia i odmiany rzeczowników</p> <ul style="list-style-type: none"> funkcjonalnie wykorzystuje swoją wiedzę na temat osobliwości w odmianie nietypowych rzeczowników

	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje przymiotnik wśród innych części mowy określa liczbę i rodzaj przymiotników zna stopnie przymiotnika stopniuje przymiotniki rozpoznaje przysłówkę wśród innych części mowy rozpoznaje związki przysłówka z czasownikiem zna stopnie przysłówka stopniuje przysłówki 	<ul style="list-style-type: none"> wie, że przymiotnik dopasowuje swoją formę do określanego rzeczownika określa przypadki przymiotników wskazuje przymiotniki, niepodlegające stopniowaniu wie, od jakich części mowy tworzone są przysłówki zestawia przysłówki o przeciwstawnym znaczeniu wskazuje przysłówki niepodlegające stopniowaniu 	<ul style="list-style-type: none"> łączy przymiotniki i rzeczowniki w poprawne związki wyrazowe stosuje przymiotniki we właściwych kontekstach objaśnia funkcję stopni przymiotnika rozpoznaje związki przysłówka z przymiotnikiem lub przysłówkiem objaśnia funkcję stopni przysłówka 	<ul style="list-style-type: none"> funkcjonalnie używa związków przymiotnika z rzeczownikiem prawidłowo stopniuje trudne formy przymiotników rozpoznaje wyrażenia przyimkowe w funkcji przysłówków funkcjonalnie używa różnych stopni przysłówków swoich wypowiedziach 	<p>twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę oraz umiejętności językowe dotyczące znaczenia, odmiany i stopniowania przymiotników oraz zasad ich pisowni</p> <ul style="list-style-type: none"> twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę oraz umiejętności językowe dotyczące znaczenia i stopniowania przysłówków oraz zasad ich pisowni
--	--	--	--	---	---

Sprawności	Wymagania				
	ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
	UCZEŃ				
	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje liczebniki wśród innych części mowy odróżnia liczebniki główne od porządkowych odróżnia liczebniki proste od złożonych dostrzega trudności w zakresie odmiany niektórych liczebników 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystuje wiedzę zależności form liczebnika od form określanego rzeczownika rozpoznaje liczebniki zbiorowe, ułamkowej nieokreślone wykorzystuje wiedzę o budowie liczebników złożonych 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystuje wiedzę na temat zależności form czasownika w roli orzeczenia od niektórych liczebników określających podmiot wykorzystuje wiedzę o odmianie liczebników prostych i złożonych w wypowiedziach ustnych oraz pisemnych 	<ul style="list-style-type: none"> używa poprawnych form liczebników w związkach wyrazowych funkcjonalnie stosuje różne typy liczebników w swoich wypowiedziach poprawnie odmienia liczebniki wielowyrzowe 	<ul style="list-style-type: none"> twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę oraz umiejętności językowe dotyczące znaczenia i funkcji różnych typów liczebników poprawnie używa w swoich wypowiedziach ustnych i pisemnych trudnych form liczebników
	<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcie <i>zaimek</i>, rozpoznaje niektóre <i>zaimki</i> wśród innych części mowy 	<ul style="list-style-type: none"> wie, że funkcją zaimków jest zastępowanie innych części mowy stosuje poprawne formy zaimków odmiennych 	rozpoznaje zaimki ze względu na część mowy, którą zastępują	<ul style="list-style-type: none"> funkcjonalnie stosuje różne typy zaimków w swoich wypowiedziach 	<ul style="list-style-type: none"> twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę oraz umiejętności językowe dotyczące znaczenia i odmiany różnych grup zaimków oraz zasad ich pisowni
	wie, że zaimki osobowe mogą mieć formy krótszej i dłuższej	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystuje wiedzę o sytuacjach, w których należy używać krótszych i dłuższych form zaimków 	rozpoznaje zaimki ze względu na funkcję, jaką pełnią	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystuje wiedzę o funkcjach zaimków w swoich wypowiedziach ustnych i pisemnych 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie używa w swoich wypowiedziach ustnych i pisemnych trudnych form zaimków różnych typów

Sprawności	Wymagania				
	ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
	UCZEŃ				
	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje przyimek wśród innych części mowy rozpoznaje przyimki proste i złożone wie, jak zbudowane jest wyrażenie przyimkowe 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy przyimki złożone wie, że przyimki wymagają użycia odpowiedniego przypadku rzeczownika rozpoznaje przyimki funkcjonujące tylko w wyrażeniach przyimkowych 	<ul style="list-style-type: none"> używa poprawnych wyrażen przyimkowych w celu określenia relacji przestrzennych, czasowych oraz innych zależności odróżnia wyrażenia funkcjonujące jak przyimek od wyrażen w funkcji przysłówka 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie zapisuje przyimki złożone poprawnie zapisuje wyrażenia przyimkowe funkcjonalnie stosuje wyrażenia przyimkowe w swoich wypowiedziach 	twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę oraz umiejętności językowe dotyczące znaczenia przyimków, wyrażen przyimkowych oraz ich funkcji
	<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcie <i>spójnik</i> rozpoznaje niektóre spójniki wśród innych części mowy 	wskazuje spójniki, przed którymi zasadniczo nie stawia się przecinków	objaśnia funkcję spójników w zdaniach pojedynczych i złożonych	funkcjonalnie używa spójników w swoich wypowiedziach	twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę oraz umiejętności językowe dotyczące znaczenia spójników oraz ich funkcji w zdaniach pojedynczych i złożonych
	<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcie <i>wykrzyknik</i> jako część mowy rozpoznaje wykrzykniki w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> uzupełnia wypowiedzi odpowiednimi wykrzyknikami wie, że wykrzyknik nie wchodzi w związki wyrazowe w zdaniu 	<ul style="list-style-type: none"> używa wykrzykników w wypowiedziach rozpoznaje funkcje wykrzykników 	<ul style="list-style-type: none"> określa funkcje wykrzykników poprawnie zapisuje wykrzykniki 	<ul style="list-style-type: none"> twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o wykrzyknikach i ich funkcji do budowania wypowiedzi o charakterze artystycznym

Sprawności	Wymagania				
	ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
	UCZEŃ				
	<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcie <i>partykuła</i> rozpoznaje partykuływ tekście 	<ul style="list-style-type: none"> uzupełnia wypowiedzi partykułami w określonym celu 	<ul style="list-style-type: none"> używa partykuł w wypowiedziach rozpoznaje funkcje partykuł 	<ul style="list-style-type: none"> określa funkcje partykuł poprawnie zapisuje partykuły 	<ul style="list-style-type: none"> twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o partykułach i ich funkcji do modyfikowania znaczenia wypowiedzi
	<ul style="list-style-type: none"> tworzy różne typy wypowiedzeń stosuje wypowiedzenia oznajmujące, rozkazujące, pytające w zależności od celu wypowiedzi odróżnia zdanie od wypowiedzenia bez osobowej formy czasownika 	<ul style="list-style-type: none"> wie, że wypowiedzenie wykrzykowe służy podkreśleniu ekspresji wypowiedzi rozpoznaje równoważniki zdań odróżnia zdanie pojedyncze od zdania złożonego 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystuje wiedzę o odmianie wyrazów do tworzenia poprawnych wypowiedzeń wykorzystuje funkcjonalnie równoważniki zdań w swoich wypowiedziach 	<ul style="list-style-type: none"> celowo wykorzystuje różne typy wypowiedzeń dla osiągnięcia zamierzonych efektów wykorzystuje wiedzę o budowie wypowiedzeńw interpretacji tekstów poetyckich 	<ul style="list-style-type: none"> świadomie i swobodnie stosuje wiedzę na temat różnych typów wypowiedzeń w swoich wypowiedziach ustnych i pisemnych
	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje w zdaniu orzeczenie wie, że funkcję orzeczenia w zdaniu pełni najczęściej czasownik w formie osobowej zna pojęcie <i>orzeczenie czasownikowe</i> zna pojęcie <i>orzeczenie imienne</i> 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje orzeczenie czasownikowe w zdaniu wie, jak zbudowane jest orzeczenie imienne rozpoznaje orzeczenie imienne w zdaniu 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje orzeczenia utworzone przez wyrazy typu <i>trzeba, można, należy, warto</i> z towarzyszącym im bezokolicznikiem nazywa części mowy występujące w funkcji orzecznika 	<ul style="list-style-type: none"> funkcjonalnie i poprawnieużywa orzeczenia czasownikowego, imiennego oraz orzeczenia z wyrazami typu <i>trzeba, można, należy, warto</i> w zdaniu 	<ul style="list-style-type: none"> twórczo i swobodnie wykorzystuje wiedzę na temat różnych typów orzeczeń oraz funkcji tych części zdania w wypowiedzeniach

Sprawności	Wymagania				
	ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
	UCZEŃ				
	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje w zdaniu podmiot zna pojęcie <i>podmiot gramatyczny</i> zna pojęcia <i>podmiot szeregowy</i> i <i>podmiot towarzyszący</i> 	<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcie <i>podmiot logiczny</i> zna pojęcie <i>podmiot domyślny</i> wie, że w funkcji podmiotu występują rzeczowniki oraz inne części mowy w funkcji rzeczownikowe 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje sytuacje, w których należy użyć podmiotu logicznego rozumie funkcję stylistyczną podmiotu domyślnego rozpoznaje zdania bezpodmiotowe 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje różne typy podmiotów w zdaniach funkcjonalnie i poprawnie używa różnych typów podmiotów w zdaniach 	<ul style="list-style-type: none"> twórczo i swobodnie wykorzystuje wiedzę na temat różnych typów podmiotów oraz funkcji tych części zdania w wypowiedzeniach
	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje w zdaniu przydawki wyrażone przymiotnikami zna funkcję składniową przydawki 	<ul style="list-style-type: none"> buduje poprawne związki wyrazowe z przydawkami wie, jakimi częściami mowy może być wyrażona przydawka 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje w zdaniu przydawki wyrażone różnymi częściami mowy rozumie zależność szyku przydawki i jej znaczenia 	<ul style="list-style-type: none"> celowo i funkcjonalnie wykorzystuje przydawki w swoich wypowiedziach funkcjonalnie używa różnorodnych przydawek w opisie dzieła sztuki 	<ul style="list-style-type: none"> twórczo i swobodnie wykorzystuje wiedzę na temat przydawek oraz funkcji tych części zdania w wypowiedzeniach

	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje w zdaniu dopełnienia wyrażone rzeczownikami • zna funkcję składniową dopełnienia 	<ul style="list-style-type: none"> • buduje poprawne związki wyrazowe z dopełnieniami <p>wie, jakimi częściami mowy mogą być wyrażone dopełnienia</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje w zdaniu dopełnienia wyrażone różnymi częściami mowy • rozumie zależność między stroną czynną i bierną czasownika a funkcją dopełnienia 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje dopełnienia wyrażone czasownikiem w bezokoliczniku • określa formę dopełnienia w zdaniach twierdzących i przeczących • celowo i funkcjonalnie wykorzystuje dopełnienia w swoich wypowiedziach 	<p>twórczo i swobodnie wykorzystuje wiedzę na temat dopełnień oraz funkcji tych części zdaniaw wypowiedzeniach</p>
--	--	--	---	--	--

Sprawności	Wymagania				
	ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
	UCZEŃ				
	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje w zdaniu okoliczniki czasu, miejsca i sposobu zna funkcję składniową okoliczników 	<ul style="list-style-type: none"> buduje poprawne związki wyrazowe z okolicznikami wie, jakimi częściami mowy mogą być wyrażone okoliczniki 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje w zdaniu okoliczniki celu i przyczyny nazywa części mowy, którymi wyrażone są okoliczniki 	<p>funkcjonalnie używa okoliczników różnego typu w swoich wypowiedziach</p>	<ul style="list-style-type: none"> twórczo i swobodnie wykorzystuje wiedzę na temat różnych typów okoliczników oraz funkcji tych części zdania w wypowiedziach
	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje funkcje składniowe wyrazów użytych w wypowiedziach (<i>podmiot, orzeczenie, przydawka, dopełnienie, okolicznik</i>) przedstawia na wykresie zależności logiczne między wyrazami 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje w związkach wyrazowych wyrazy określające wymienia pytania, na które odpowiadają wyrazy określające 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje związki logiczne między wyrazami, wykorzystując odpowiednie schematy używa ze zrozumieniem pojęć <i>podmiot, orzeczenie, przydawka, okolicznik, dopełnienie</i> podczas analizy składniowej zdania 	<ul style="list-style-type: none"> objaśnia związki wyrazowe i strukturę zdania, wykorzystując odpowiednie schematy i notatki graficzne używa funkcjonalnie nazw wszystkich części zdania podczas jego analizy składniowej 	<ul style="list-style-type: none"> twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę na temat związków wyrazowych w zdaniu przedstawia oryginalne wskazówki ułatwiające innym uczniom analizę budowy zdania pojedynczego
	<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcie <i>zdanie podrzędnie złożone</i> ze zdań pojedynczych tworzy zdania podrzędnie złożone 	<ul style="list-style-type: none"> objaśnia pojęcie <i>zdania podrzędnie złożone</i> na przykładach wymienia pytania, na które odpowiadają zdania podrzędne 	<p>stosuje zasady interpunkcji dotyczące łączenia zdań składowych w zdaniach podrzędnie złożonych</p>	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie przekształca zdania pojedyncze na zdania podrzędnie złożone odpowiednio do przyjętego celu funkcjonalnie tworzy zdania podrzędnie złożone w swoich wypowiedziach 	<p>świadomie i swobodnie stosuje wiedzę na temat zdań podrzędnie złożonych w swoich wypowiedziach ustnych i pisemnych</p>

Sprawności	Wymagania				
	ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
	UCZEŃ				
	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje zdania współrzędnie złożone zna najczęściej używane spójniki w zdaniach współrzędnie złożonych rozpoznaje zdania podrzędnie złożone 	<ul style="list-style-type: none"> zna cztery typy zdań złożonych: łączne, rozłączne, przeciwstawnej wynikowe odróżnia treści przekazywane przez zdania współrzędnie złożone różnego typu objaśnia sposób łączenia zdań składowych w zdaniu złożonym 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia zależności między zdaniami składowymi w zdaniach współrzędnie złożonych, używając wykresów przedstawia zależności między zdaniami składowymi w zdaniach podrzędnie złożonych, używając wykresów stosuje zasady interpunkcji dotyczące łączenia zdań złożonych różnego typu 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie przekształca zdania złożone na zdania pojedyncze odpowiedni do przyjętego celu funkcjonalnie tworzy zdania współrzędnie i podrzędnie złożone różnego typu zapisuje zdania złożone zgodnie z zasadami interpunkcji 	<p>świadomie i swobodnie stosuje wiedzę na temat różnych typów zdań złożonych w swoich wypowiedziach ustnych i pisemnych</p>
	<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcie <i>zdanie podrzędne przydawkowe</i> zapisuje zdanie złożone z podrzędnym przydawkowym 	<ul style="list-style-type: none"> objaśnia pojęcie <i>zdanie podrzędne przydawkowe</i> na przykładach wymienia pytania, na które odpowiada zdanie podrzędne przydawkowe 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy zdania podrzędne przydawkowe stosuje zasady interpunkcji dotyczące łączenia zdań składowych w zdaniach złożonych z podrzędnym przydawkowym 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie przekształca zdania pojedyncze na zdania podrzędnie złożone z podrzędnym przydawkowym funkcjonalnie tworzy zdania podrzędne przydawkowe w swoich wypowiedziach 	<p>świadomie i swobodnie stosuje wiedzę na temat zdań podrzędnie złożonych z podrzędnym przydawkowym w swoich wypowiedziach ustnych i pisemnych</p>

Sprawności	Wymagania				
	ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
	UCZEŃ				
	<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcie <i>zdanie podrzędne dopełnieniowe</i> zapisuje zdanie złożone z podrzędnym dopełnieniowym 	<ul style="list-style-type: none"> objaśnia pojęcie <i>zdanie podrzędne dopełnieniowe</i> na przykładach wymienia pytania, na które odpowiada zdanie podrzędne dopełnieniowe 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy zdania podrzędne dopełnieniowe stosuje zasady interpunkcji dotyczące łączenia zdań składowych w zdaniach złożonych z podrzędnym dopełnieniowym 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie przekształca zdania pojedyncze na zdania podrzędnie złożone z podrzędnym dopełnieniowym funkcjonalnie tworzy zdania podrzędne dopełnieniowe w swoich wypowiedziach 	<ul style="list-style-type: none"> świadomie i swobodnie stosuje wiedzę na temat zdań podrzędnie złożonych z podrzędnym dopełnieniowym w swoich wypowiedziach ustnych i pisemnych
	<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcie <i>zdanie podrzędne okolicznikowe</i> zna rodzaje zdań okolicznikowych zapisuje zdanie złożone z podrzędnym okolicznikowym 	<p>rozpoznaje rodzaje zdania podrzędnie okolicznikowych, wymienia pytania, na które odpowiada zdanie podrzędnie okolicznikowe</p>	<ul style="list-style-type: none"> nazywa rodzaje zdań podrzędnych okolicznikowych tworzy zdania podrzędnie okolicznikowe stosuje zasady interpunkcji dotyczące łączenia zdań składowych w zdaniach złożonych z podrzędnym okolicznikowym 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie przekształca zdania pojedyncze na zdania podrzędnie złożone z podrzędnym okolicznikowym funkcjonalnie tworzy różne rodzaje zdań podrzędnych okolicznikowych w swoich wypowiedziach 	<ul style="list-style-type: none"> świadomie i swobodnie stosuje wiedzę na temat zdań podrzędnie złożonych z podrzędnym okolicznikowym w swoich wypowiedziach ustnych i pisemnych
	<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcie <i>zdanie podrzędne podmiotowe</i> zapisuje zdanie złożone z podrzędnym podmiotowym 	<ul style="list-style-type: none"> objaśnia pojęcie <i>zdanie podrzędne podmiotowe</i> na przykładach wymienia pytania, na które odpowiada zdanie podrzędne podmiotowe 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy zdania podrzędnie podmiotowe stosuje zasady interpunkcji dotyczące łączenia zdań składowych w zdaniach złożonych z podrzędnym podmiotowym 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie przekształca zdania pojedyncze na zdania podrzędnie złożone z podrzędnym podmiotowym funkcjonalnie tworzy zdania podrzędnie podmiotowe w swoich wypowiedziach 	<ul style="list-style-type: none"> świadomie i swobodnie stosuje wiedzę na temat zdań podrzędnie złożonych z podrzędnym podmiotowym w swoich wypowiedziach ustnych i pisemnych

Sprawności	Wymagania				
	ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
	UCZEŃ				
	<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcie <i>zdanie podrzędne orzecznikowe</i> zapisuje zdanie złożone z podrzędnym orzecznikowym 	<ul style="list-style-type: none"> objaśnia pojęcie <i>zdanie podrzędne orzecznikowe</i> na przykładach wymienia pytania, na które odpowiada zdanie podrzędne orzecznikowe 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy zdania podrzędne orzecznikowe stosuje zasady interpunkcji dotyczące łączenia zdań składowych w zdaniach złożonych z podrzędnym orzecznikowym 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie przekształca zdania pojedyncze na zdania podrzędnie złożone z podrzędnym orzecznikowym funkcjonalnie tworzy zdania podrzędne orzecznikowe w swoich wypowiedziach 	Świadomie stosuje wiedzę na temat zdań podrzędnie złożonych orzecznikowych w swoich wypowiedziach pisemnych i ustnych
	<ul style="list-style-type: none"> dzieli wyrazy na głoski i litery wykorzystuje znajomość alfabetu w praktyce, odróżnia spółgłoski od samogłosek 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje wyrazy dźwiękonaśladowcze podaje przykłady wyrazów o różnej liczbie liter i głosek rozpoznaje spółgłoski dźwięczne i bezdźwięczne oraz twarde i miękkie 	<ul style="list-style-type: none"> prawidłowo oznacza większość głosek miękkich, dźwięcznych i bezdźwięcznych w wyrazach użytych w ćwiczeniach poprawnie zapisuje wyrazy z podanymi grupami samogłosek i spółgłosek 	<ul style="list-style-type: none"> funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę na temat liter i głosek w swoich wypowiedziach ustnych i pisemnych wykorzystuje inne formy wyrazu lub wyrazy pokrewne dla uzasadnienia pisowni głosek dźwięcznych 	<ul style="list-style-type: none"> swobodnie i twórczo wykorzystuje posiadaną wiedzę na temat głosek i liter w różnych sytuacjach problemowych
	<ul style="list-style-type: none"> dzieli wyraz na sylaby prawidłowo akcentuje wyrazy ze stałym akcentem 	<ul style="list-style-type: none"> wie, czym jest accent wyrazowy określa funkcję akcentu zdaniowego 	<ul style="list-style-type: none"> prawidłowo akcentuje większość wyrazów stosuje w wypowiedzi właściwą intonację zdaniową 	<ul style="list-style-type: none"> prawidłowo akcentuje wyrazy funkcjonalnie używa akcentu zdaniowego do wyeksponowania znaczeń wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> świadomie i swobodnie stosuje wiedzę na temat akcentu wyrazowego i zdaniowego w swoich wypowiedziach ustnych

Sprawności	Wymagania				
	ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
	UCZEŃ				
	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje wyrazy bliskoznaczne i przeciwstawne rozpoznaje wyrazy związki frazeologiczne 	<ul style="list-style-type: none"> dopasowuje do podanych wyrazów oraz związków wyrazowych synonimy i antonimy podaje różne znaczenia wyrazów frazeologicznych 	<p>używa wyrazów i określi synonimicznych w różnych sytuacjach komunikacyjnych</p> <p>używa związków frazeologicznych</p>	<ul style="list-style-type: none"> funkcjonalnie stosuje w swoich wypowiedziach synonimy i antonimy <p>funkcjonalnie stosuje w swoich wypowiedziach związki frazeologiczne</p>	<p>twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje umiejętności językowe oraz wiedzę na temat podobieństw i różnic znaczeniowych wyrazów</p> <p>twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje umiejętności językowe oraz wiedzę na temat związków frazeologicznych</p>
	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje wyrazy wartościujące pozytywnie i negatywnie zna pojęcia <i>zgrubienie</i> i <i>zdrobnienie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje zdrobnienia i zgrubienia w tekście tworzy zdrobnienia i zgrubienia 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy zdrobnienia i zgrubienia podaje wyrazy bliskoznaczne nacechowane emocjonalnie 	<p>używa zdrobnień, zgrubień oraz wyrazów nacechowanych emocjonalnie odpowiednio do przyjętego celu wypowiedzi</p>	<p>twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje umiejętności językowe oraz wiedzę na temat różnych form ekspresji słownej</p>

Sprawności	Wymagania				
	ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
	UCZEŃ				
III. Tworzenie wypowiedzi	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje ogłoszenie na temat bohatera • zapisuje rozmowę na temat usposobienia i zwyczajów bohatera 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada o zdarzeniach • wie, że bohaterowie mogą być charakteryzowani bezpośrednio lub pośrednio 	<ul style="list-style-type: none"> • porządkuje relacje na temat bohatera • rozpoznaje cechy bohatera na podstawie charakterystyki pośredniej • formułuje plan wypowiedzi twórczy i odtwórczy 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje bohatera, wprowadzając elementy charakterystyki bezpośredniej i pośredniej • formułuje pytania do tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje bezbłędne językowo ogłoszenie – oryginalne pod względem treści i stylu • przedstawia własne stanowisko w związku z omawianym problemem, formułuje przemyślane, twórcze uwagi
	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje oficjalną i nieoficjalną sytuację komunikacyjną • zna budowę i wyznaczniki listu oficjalnego, uczestniczy w rozmowie na zadany temat • przy niewielkim wsparciu nauczyciela pisze list oficjalny 	<ul style="list-style-type: none"> • wie, w jakich sytuacjach komunikacyjnych używać języka oficjalnego • zapisuje poprawnie datę dzienną • redaguje list oficjalny, 	<ul style="list-style-type: none"> • objaśnia pojęcia <i>język oficjalny</i> i <i>język nieoficjalny</i> • analizuje budowę regulaminu • redaguje poprawny formalnie, językowo i stylistycznie list oficjalny 	<ul style="list-style-type: none"> • określa intencję wypowiedzi • rozpoznaje sformułowania charakterystyczne dla języka oficjalnego • formułuje zasady dotyczące zapisu informacji w punktach • redaguje zwięzły, poprawny językowo i stylistycznie list oficjalny 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje bezbłędny językowo oraz formalnie list oficjalny – oryginalny pod względem treści i stylu

	<ul style="list-style-type: none"> • z pomocą nauczyciela tworzy proste formy wypowiedzi pisemnej poznane w klasach 4-6 (np. opisy miejsca, postaci, obrazu, przeżyć wewnętrznych; charakterystykę, list, list oficjalny, zaproszenie, opowiadanie twórcze i odtwórcze, sprawozdanie, dedykację, podziękowanie, życzenia, notatkę) • uczeń przy pomocy nauczyciela tworzy tekst o charakterze argumentacyjnym, dokonuje selekcji informacji, zna zasady stosowania akapitów i rozumie ich rolę w tworzeniu wypowiedzi • uczeń wygłasza tekst z pamięci 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie tworzy proste formy wypowiedzi pisemnej poznane w klasach 4-6 <p>uczeń posługuje się argumentami</p> <p>uczeń w całości opanował pamięciowo tekst</p>	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie tworzy wszystkie poznane w klasach 4-6 formy wypowiedzi pisemnej, raczej poprawne pod względem językowym, ortograficznym i formalnym <p>uczeń rozróżnia argumenty odnoszące się do faktów, logiki i emocji. Tworzy uporządkowaną całość w zakresie wypowiedzi słownych i pisemnych</p> <p>uczeń dba o właściwą dykcję, głośność, wyrazistość wypowiedzi</p>	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie tworzy poprawne pod względem językowym, ortograficznym i formalnym wypowiedzi pisemne <p>uczeń tworzy uporządkowaną wypowiedź o charakterze argumentacyjnym, dba o układ graficzny</p> <p>uczeń wygłasza tekst z odpowiednim napięciem emocjonalnym, właściwym akcentowaniem treści</p>	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie tworzy bezbłędne pod względem ortograficznym, formalnym oraz zindywidualizowane językowo wypowiedzi pisemne <p>Uczeń tworzy uporządkowaną wypowiedź o charakterze argumentacyjnym stosując odpowiednią do formy gatunkowej kompozycję i układ graficzny</p> <p>uczeń wzorcowo prezentuje tekst, stosuje niewerbalne środki komunikacji (gest, mimikę, postawę ciała)</p>
--	---	--	--	--	---